

БІБЛІОТЕЧНІ ФОНДИ ЯК РЕСУРС НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ НЕГАТИВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВПЛИВІВ

Сучасний інформаційний розвиток, інформатизація суспільства є важливою складовою розширення можливостей для доступу до інформації, для задоволення відповідних інформаційних потреб не тільки на рівні політичних перетворень, відстоюванні того чи іншого політичного вибору в процесі демократизації, а й на всіх інших рівнях суспільної діяльності, що зрештою і забезпечують у комплексі суспільний прогрес. Цей розвиток має як свої позитивні, так і негативні сторони.

У сучасних умовах не досить ефективними стали найважливіші інструменти забезпечення інформаційного суверенітету: організаційні, правові та технічні. При цьому слабо враховуються державні, національні інтереси, потреби національного розвитку, необхідність висвітлення в ЗМІ процесів реалізації перспективних програм і планів суспільного розвитку.

Крім того, сьогодні слід звернути увагу на швидкі темпи розвитку нових технологій, таких як блогосфера, соціальні мережі та ін., що все глибше входять у життя суспільства та приводять до відповідних у ньому змін. На думку В. М. Горового, неформальне об'єднання комп'ютеризованої частини суспільства у своїй колективній свідомості викристалізувало власну підкультуру, культуру окремої соціальної спільноти, засновану на використанні інтернет-технологій як якісно нових засобів доступу до інформаційних ресурсів суспільства, засобів виробництва й ефективного використання інформації. Оскільки найхарактернішою особливістю такої субкультури є використання Інтернету, очевидно, є всі підстави іменувати її ІТ-субкультурою.

Зі свого боку, Г. Бакулев підкреслював: «Нові медіа часто дають людям те, що вони хочуть, навіть якщо довгоочікувані наслідки можуть виявитися негативними. На відміну від звичних медіа, вони не мають зв'язків з іншими традиційними соціальними інститутами, які відчувають відповідальність перед суспільством. Адаптація до нових медіа та їхньої специфіки часто підриває існуючі соціальні ролі та зв'язки».

Використання глобальної мережі в умовах миттєвого й масштабного поширення інформації з метою створення заданого наперед іміджу, запрограмованої дискредитації або популяризації будь-якого феномену набуває колосального розмаху. Все більшою мірою під час програмування заданих впливів інформаційні технологи використовують соціально-психологічні методики впливу на свідомість масового споживача інформації.

Такі технології у практиці останніх десятиліть набувають все більш відчутного значення у процесі проведення спеціальних інформаційних операцій та організації інформаційних війн. Інформаційна агресія стала практично обов'язковим елементом впливу на потенційного противника, що передує силовим діям у відносинах між державами. На інформаційному рівні, таким чином, мова йде про чітко спрямовані операції інформаційно-психологічного характеру як обов'язковий елемент міжнародних протистоянь або ж конфліктів на політичному, економічному та інших рівнях.

Ілюстрацією щодо вищезазначеного питання може бути й нинішня інформаційна атака електронної періодики Російської Федерації, яка спрямована на дискредитацію України на міжнародному рівні.

Слід зазначити, що сучасний науково-технічний прогрес не забезпечує надійного захисту суверенних масивів інформації від зовнішніх впливів. Інформації має протиставлятися інформація, контраргумент. У такій ситуації має бути активна, на належному рівні й швидка реакція держави. Інтереси інформаційної безпеки диктують постійний моніторинг всіх джерел інформаційного виробництва, своєчасне реагування на можливі інформаційні загрози, пов'язані із введенням у суспільний обіг нової інформації. У реагуванні на інформаційну агресію сьогодні мають більш ефективно використовуватись фонди бібліотечних установ. Відповідно, у сучасних умовах зростають вимоги до якості наповнення цих фондів новою інформацією. При цьому відбір нової інформації для поповнення фондів пов'язаний з цілою низкою проблем:

- лавиноподібне зростання кількості інформаційних ресурсів, обумовлене ускладненням соціальної структури суспільства, зростаючим доступом до інформації всіх категорій громадян та можливостей самореалізації все більшої кількості людей в інформаційній сфері;

- урізноманітнення (у зв'язку з проведенням роздержавленням) системи власників сучасних ЗМІ, входження до їх складу зарубіжних видавців з їх видавничою політикою, ідеологією, матеріально-технічними та ін. можливостями впливу на національний інформаційний простір України;

- урізноманітнення видів інформаційних ресурсів у національному інформаційному просторі. Крім уже традиційної газетно-журнальної періодики, телебачення, радіо та документального кіно, в останні десятиліття в ньому здобули популярність інтернет-ЗМІ, розвивається оперативний обмін інформацією в системі мережевих засобів спілкування та ін.

У цілому ж використання бібліотечних фондів в інтересах нейтралізації негативних інформаційних впливів буде ефективним за умови, що оновлення цих інформаційних ресурсів буде здійснюватися з урахуванням проблематики, що використовується в процесі інформаційного протистояння.